

Právo a judikatúra v praxi

3 | 2025

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. K rozhodnutiu odvolacieho súdu bez vyčkania na doplnenie odvolania advokátom prideleným Centrom právnej pomoci**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9CdoR/5/2024 zo dňa 28. 8. 2024
- 2. Vyhodnotenie udalosti v cestnej premávke ako dopravnej nehody nebráni vzniku nároku na náhradu nákladov zdravotnej starostlivosti**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Cob/120/2023 zo dňa 26. 6. 2024
- 3. K nutnosti nariadenia pojednávania odvolacím súdom za účelom oboznámenia strán s výsledkom dokazovania mimo pojednávania**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/111/2023 zo dňa 27. 6. 2024
- 4. K možnosti domáhať sa kúpy podielu pri porušení predkupného práva, ak s ním na nadobúdateľa jednou zmluvou prešli aj iné veci a k určeniu kúpnej ceny**
Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19Co/47/2023 zo dňa 12. 6. 2024
- 5. K procesnému spoločenstvu pri podaní žaloby o vypratanie nehnuteľností**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/144/2022 zo dňa 30. 5. 2024
- 6. K následkom nevydania príkazu na vykonanie exekúcie príkázaním pohľadávky z účtu v banke v lehote podľa § 96 ods. 1 Exekučného poriadku pre banku a pre exekútora**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 14Co/15/2022 zo dňa 18. 10. 2022
- 7. Aj keby zmena žaloby spočívala len v oprave zrejmej nesprávnosti v počítaní alebo v písaní, musí byť doručená žalovanému**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obo/2/2024 zo dňa 27. 8. 2024
- 8. Výnimka z pravidla, že návrh na zmenu subjektu konania môže podať len žalobca, platná pre dovolacie konanie**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/25/2022 zo dňa 29. 5. 2024
- 9. K aplikácii zmluvných dojednaní o úroku z omeškania vzťahujúcich sa na platbu ceny za dielo na oneskorenú platbu zádržného**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Cob/74/2023 zo dňa 31. 7. 2024
- 10. K nákladom na zabezpečenie starostlivosti o osobu závislú na poškodenom ako k účelným nákladom spojeným s liečením**
Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 9Co/220/2023 zo dňa 7. 8. 2024
- 11. K náhrade škody v sume odstupného, ak v dôsledku pochybenia zamestnávateľa pracovný pomer platne nevznikol**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 17CoPr/2/2024 zo dňa 30. 7. 2024
- 12. K príslušnosti pre rozhodnutie sporu zo zmluvy uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka, ak ide v skutočnosti o zmluvu o závislej práci**
Uznesenie Krajského súdu SR Trnava sp. zn. 28CoPr/2/2023 zo dňa 29. 5. 2024
- 13. K možnosti nariadenia zabezpečovacieho opatrenia ohľadom pohľadávky na vyrovnanie podielu z BSM ešte pred rozhodnutím o jeho vyporiadaní**
Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 28Co/81/2024 zo dňa 12. 11. 2024
- 14. Kritériá, ktoré treba zvážiť pri posudzovaní úspechu v konaní o vyporiadaní BSM**
Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19Co/86/2024 zo dňa 30. 10. 2024
- 15. K pripusteniu zmeny žaloby v reakcii na to, že žalobca pôvodne uplatnil nárok podľa SSP a vec bola postúpená civilnému súdu**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 11Co/57/2021 zo dňa 23. 6. 2022

1. K rozhodnutiu odvolacieho súdu bez vyčkania na doplnenie odvolania advokátom prideleným Centrom právnej pomoci

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9CdoR/5/2024 zo dňa 28. 8. 2024

Anotácia:

Dovolateľ namietal, že odvolací súd mal v konaní o vyslovenie prípustnosti prevzatia a držania osoby umiestnenej v zdravotníckom zariadení počkať na rozhodnutie Centra právnej pomoci o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci a umožniť, aby odvolanie umiestneného doplnil advokát.

Právna veta:

Pokiaľ dovolateľ namietal, že odvolací súd mal počkať na rozhodnutie Centra právnej pomoci o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci a umožniť, aby odvolanie umiestneného doplnil advokát, uvedený postup nemá oporu v relevantných procesných predpisoch. Ustanovenie § 62 ods. 2 CMP síce dáva účastníkom konania možnosť modifikovať a dopĺňať odvolacie dôvody aj po uplynutí lehoty na podanie odvolania, avšak iba do rozhodnutia o podanom odvolaní. Skutočnosť, že v danom prípade bol umiestnenému priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci až po vydaní rozhodnutia odvolacieho súdu, nemožno považovať za vadu konania – procesný postup odvolacieho súdu totiž nebol nesprávny. Umiestnený vo svojom odvolaní uviedol, že „požiadal centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci pridelením advokáta, ktorý keď mi bude pridelený, tak moje odvolanie erudovane doplní a možno aj rozvinie.“ Umiestnený nepodal návrh na prerušenie konania, prípadne iný procesný návrh, o ktorom by mal odvolací súd rozhodovať, ani nežiadal o oddialenie rozhodnutia odvolacieho súdu, iba oznámil, že v prípade rozhodnutia o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci bude jeho odvolanie doplnené advokátom, k čomu však nedošlo. Pokiaľ za týchto okolností odvolací súd v súlade s článkom 12 CMP postupoval tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, pričom ... vydal vo veci rozhodnutie, postupoval podľa názoru dovolacieho súdu v súlade so zákonom.

Právna oblasť: Občianske právo, Civilné procesné právo

Právny inštitút: Civilné konanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 161/2015 Z. z. – čl. 12, § 62 ods. 2, § 258

2. Vyhodnotenie udalosti v cestnej premávke ako dopravnej nehody nebráni vzniku nároku na náhradu nákladov zdravotnej starostlivosti

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Cob/120/2023 zo dňa 26. 6. 2024

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o zaplatenie peňažnej čiastky z titulu náhrady nákladov na poskytnutie zdravotnej starostlivosti pri poškodení zdravia, ktoré vzniklo v dôsledku dopravnej kolízie. Náhradu si uplatnila zdravotná poisťovňa voči poisťovni, u ktorej bol povinne zmluvne poistený vodič vozidla, ktorý udalosť v cestnej premávke zavinil. Žalovaná poisťovňa sa bránila, že škoda na zdraví nemohla vzniknúť v príčinnej súvislosti s kolíziou, pretože ju príslušný orgán posúdil ako škodovú udalosť; ak by vyhodnotil, že pri nej došlo aj k zraneniu osoby, bola by udalosť (v zmysle § 64 ods. 1 písm. a) zákona o cestnej premávke) posúdená ako dopravná nehoda. Súd 1. inštancie v rámci dokazovania zistil, že poškodený v dôsledku kolízie utrpel nezávažné poranenia vyžadujúce lekárske ošetrenie. Keďže poranenia vznikli pri kolízii, súd nárok priznal.

Žalovaná poisťovňa sa proti rozhodnutiu odvolala a argumentovala, že pokiaľ z oznámenia dopravného inšpektorátu vyplýva, že udalosť nebola riešená ako dopravná nehoda, nemohlo pri nej dôjsť k poškodeniu zdravia. Krajský súd Bratislava ale dal v rozhodnutí o odvolaní za pravdu súdu 1. inštancie a uzavrel, že vyhodnotenie udalosti v cestnej premávke ako škodovej udalosti nebráni (pri splnení ostatných zákonných podmienok) priznaniu nároku na náhradu plnenia za zdravotnú starostlivosť poskytnutú z dôvodu ošetrenia zranení utrpенých pri udalosti.

Právna veta:

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie v tom, že na základe oznámenia KRPZ BA zo dňa 2.4.2019 mal za preukázaný faktický postup privolaného policajta, ktorý pri preverovaní stretu vozidiel usúdil, že nenapĺňa znaky dopravnej nehody a nebudú sa obšasňovať príčiny jej vzniku. K uvedenému došlo najmä vzhľadom k dohode účastníkov škodovej udalosti o vinníkoví nehody. Vzhľadom na skutočnosť, že polícia pri šetrení vychádzala najmä z dohody o zavinení, nie z dohody o rozsahu škody, je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné dospieť k záveru, že z vykonaného dokazovania dotazníkom, ktorý podpísala poškodená, je preukázaná škoda na zdraví v príčinnej súvislosti so stretom vozidiel a teda je daná povinnosť vinníka dopravnej nehody škodu nahradiť, ktorý je poistený PZP poistením u žalovaného. Skutočnosť, že udalosť bola vyhodnotená ako škodová udalosť a nie ako dopravná nehoda nemala priamy vplyv na dôvodnosť nároku na náhradu plnenia za poskytnutú zdravotnú starostlivosť.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Zmluvné poistenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 381/2001 Z. z. – § 4 ods. 2 písm. a), ods. 3, § 15 ods. 1
8/2009 Z. z. – § 64 ods. 1 písm. a)
580/2004 Z. z. – § 9 ods. 7 písm. c)

3. K nutnosti nariadenia pojednávania odvolacím súdom za účelom oboznámenia strán s výsledkom dokazovania mimo pojednávania

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/111/2023 zo dňa 27. 6. 2024

Anotácia:

Odvolací súd posúdil nárok podľa toho istého právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, ale podľa iného ustanovenia. Nadviazal na konanie súdu prvej inštancie ostávajúc viazaný skutkovým stavom zisteným prvoinstančným súdom, bez využitia možnosti samostatne si zistiť skutkový podklad pre svoje rozhodnutie, a to aj odchyľne od stavu, ktorý bol zistený prvoinstančným súdom.

Právna veta:

V zmysle ustanovenia § 385 C. s. p. na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podmienky na rozhodnutie odvolacieho súdu bez pojednávania nie sú splnené, akonáhle by mal odvolací súd vstúpiť do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je napadnuté rozhodnutie založené. Preto, ak bude potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, môže tak odvolací súd urobiť len na pojednávaní (§ 188 ods. 1 v spojení s § 378 ods. 1 C. s. p.). Odvolacie pojednávanie je potrebné nariadiť aj vtedy, ak by odvolací súd vykonal dôkaz mimo pojednávania (napr. výsluch strany alebo svedka, ktorý sa pre zdravotný stav nemôže osobne ustanoviť pred súd, alebo obhliadka), nakoľko v takomto prípade je potrebné oboznámiť strany s výsledkom takto vykonaného dokazovania (§ 188 ods.2 v spojení s § 378 ods. 1 C. s. p.).

Právna oblasť: Občianske právo, Civilné procesné právo

Právny inštitút: Civilné konanie, Odvolanie, Dokazovanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 188, § 385, § 378

4. K možnosti domáhať sa kúpy podielu pri porušení predkupného práva, ak s ním na nadobúdateľa jednou zmluvou prešli aj iné veci a k určeniu kúpnej ceny

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19Co/47/2023 zo dňa 12. 6. 2024

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o nahradenie prejavu vôle žalovaného vo vzťahu k uzatvoreniu kúpnej zmluvy k spoluvlastníckym podielom, ktoré boli na žalovaného prevedené bez toho, aby boli žalobcovi ponúknuté ako oprávnenému z predkupného práva. Súd 1. inštancie žalobe nevyhovel okrem iného preto, lebo žalobca žiadal nahradiť prejav vôle v inom rozsahu predmetu prevodu, než bol vymedzený v kúpnej zmluve, ktorou podiely nadobudol žalovaný. V tejto bola navyše s ohľadom na predaj ďalších nehnuteľností (ktoré chcel pôvodný spoluvlastník predať ako celok) určená aj kúpna cena, ktorá sa podľa súdu neodvíjala len od výmery zodpovedajúcej nehnuteľnostiam, ohľadom ktorých žiadal žalobca nahradiť prejav vôle.

Krajský súd Trenčín nesúhlasil s názorom súdu 1. inštancie, že by sa žalobca musel domáhať ponúknutia všetkých podielov ako celku rovnako, ako boli prevádzané na žalovaného; takýto názor by podľa neho zakladal priestor pre obchádzanie predkupného práva tak, že spolu s podielom zaťaženým predkupným právom by povinný previedol aj iné podiely. Na druhej strane však súd upozornil, že ak bola celková kúpna cena pri prevode porušujúcim predkupné právo nastavená s prihliadnutím na prevod viacerých nehnuteľností aj nad rámec podielov zaťažených predkupným právom, nemožno ju pre účely zmluvy, u ktorej má byť prejav vôle žalovaného nahradený súdom, určiť len výpočtom podľa výmery zodpovedajúcej veľkosti podielu. Musí byť určená a súdu riadne zdôvodnená tak, aby mal postavené naisto, že jej výška zodpovedá podmienkam napadnutej zmluvy (napr. zohľadnením lokality či bonity pozemkov a pod.).

Právna veta:

- I. Aj keď bol prevod viacerých nehnuteľností vykonaný jednou listinou (jednou zmluvou), pokiaľ nejde o vzájomne funkčne spojené nehnuteľnosti (napr. spoločné časti bytového domu alebo spoločný dvor), je možné takúto listinu (zmluvu) považovať za prejav viacerých oddeliteľných právnych úkonov, teda je možné požadovať prevod len tých nehnuteľností, u ktorých je požadujúca osoba sama spoluvlastníkom.
- II. Spôsob výpočtu kúpnej ceny za žalobcami požadované spoluvlastnícke podiely, ako ho navrhovali žalobcovia, resp. ich právna predchodkyňa (prepočet celkovej ceny uvedenej v napadnutej kúpnej zmluve na 1 m² bez ohľadu na polohu a bonitu pozemkov) nie je v tomto prípade vhodný. Nie je možné určiť tú istú cenu za 1 m² záhrady v intraviláne obce a za 1 m² ornej pôdy či lesného pozemku v extraviláne. Vzhľadom na to, že predmet sporu určuje žalobca a na prejednávaci zásadu v civilnom súdnom konaní, súd nemohol do takto žalobcami určenej kúpnej ceny vstupovať a meniť ju. Ak je predmetom sporu nahradenie prejavu vôle uzavrieť kúpnu zmluvu, musí celé znenie navrhovanej kúpnej zmluvy formulovať žalobca a súd nemôže jej obsah modifikovať, iba môže jej návrh schváliť (a žalobe vyhovieť) alebo neschváliť (a žalobu odmietnuť). Je teda plne na zodpovednosti žalobcu, aby v spore preukázal, že zmluvné podmienky, ktoré navrhuje, zodpovedajú zmluvným podmienkam napadnutej zmluvy, pri ktorej uzavretí došlo k porušeniu jeho predkupného práva.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Spoluvlastníctvo, Vecné právo, Vlastnícke právo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 140, § 603

5. K procesnému spoločenstvu pri podaní žaloby o vypratanie nehnuteľností

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/144/2022 zo dňa 30. 5. 2024

Anotácia:

V danom prípade žalovaný 1/ zomrel 5. apríla 2021. Súd vydal majetok nepatrnej hodnoty manželke žalovaného 1/ (žalovanej 2/) a konanie o dedičstve po poručiteľovi (žalovanom 1/) zastavil.

V prejednávanej veci žalobkyňa (ako vlastníčka) podala žalobu o vypratanie nehnuteľností voči viacerým žalovaným (1/ až 4/), ktorí nehnuteľnosti mali užívať bez právneho titulu.

Právna veta:

Žalobkyňa mohla podať žalobu proti každému zo žalovaných samostatne a dožadovať sa voči nemu vypratania nehnuteľností. Uvedené znamená, že žalobe o vypratanie nehnuteľností môže čeliť sám čo i len jeden zo žalovaných (ktorému zároveň svedčí vecná pasívna legitímácia); teda nepodanie takej žaloby voči všetkým žalovaným nie je dôvodom pre zamietnutie žaloby pre nedostatok vecnej pasívnej legitímácie. Vzhľadom na takéto samostatné procesné spoločenstvo žalovaných potom platí, že odvolanie, či dovolanie žalovaného 1/ je účinné len pre tohto žalovaného (nevzťahuje sa na všetkých žalovaných). V tomto prípade nešlo o prípad spoločnej povinnosti (nerozlučného spoločenstva), v ktorom sa rozhodnutie musí vzťahovať na všetkých žalovaných, bol dovolací súd rozsahom dovolania podaného žalovaným 1/ viazaný (§ 441 CSP) v tom, že podané dovolanie sa nevzťahovalo aj na ďalších žalovaných, ale len na žalovaného 1/.

Právna oblasť: Občianske právo, Civilné procesné právo

Právny inštitút: Civilné konanie, Vypratanie nehnuteľností

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 75, § 76
40/1964 Zb. – § 126

6. K následkom nevydania príkazu na vykonanie exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke v lehote podľa § 96 ods. 1 Exekučného poriadku pre banku a pre exekútora

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 14Co/15/2022 zo dňa 18. 10. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o náhradu škody spočívajúcej v strate možnosti úhrady trov exekúcie. K tejto došlo v dôsledku pochybenia banky, ktorá umožnila povinnému nakladanie s prostriedkami na účte napriek tomu, že jej bol doručený príkaz na začatie exekúcie, v zmysle ktorého mala na účte zablokovat' príslušnú sumu. Banka sa v konaní (okrem iného) bránila tým, že k vzniku škody zároveň došlo spoluzavinením exekútora, ktorý nevydal príkaz na vykonanie exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke v zákonom stanovenej lehote (a tým pádom mal teda vydať príkaz na odblokovanie účtu povinného).

Krajský súd Bratislava ako odvolací súd však so stanoviskom banky nesúhlasil. Uviedol, že nedodržanie lehoty pre vydanie príkazu na vykonanie exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke môže založiť zodpovednosť exekútora len voči povinnému (resp. oprávnenému). Nemôže však mať vplyv na trvanie povinnosti banky zabrániť disponovaniu s prostriedkami na účte povinného a zároveň nemôže zakladať spoluzavinenie exekútora vo vzťahu k prípadnej škode, ktorá by vznikla počas doby príkazanej blokácie v súvislosti s odčerpaním prostriedkov z účtu.

Právna veta:

- I. Žalovaná potom, čo jej bol doručený príkaz na začatie exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke, bola povinná zablokovat' sumu vo výške pohľadávky a jej príslušenstva na účte povinného (§ 95 ods. 1 písm. a/ EP), pričom týmto dňom povinný súčasne stratil právo na vyplatenie prostriedkov na účte až do výšky vykonateľnej pohľadávky a jej príslušenstva, s tým, že táto blokácia mala trvať minimálne až do doručenia exekučného príkazu (§ 96 ods. 3 EP), a to bez ohľadu na to, či exekútor tento príkaz vydal v lehote podľa § 96 ods. 1 EP.
- II. Nedodržanie tejto lehoty (resp. nevydanie príkazu na odblokovanie účtu povinného v tejto lehote) má potom za následok iba zodpovednosť exekútora za prípadnú škodu, ktorú by tým spôsobil (§ 33 EP), a to podľa všeobecných predpisov, avšak najmä vo vzťahu k povinnému (príp. oprávnenému).
- III. Nevydaním exekučného príkazu alebo príkazu na odblokovanie účtu exekútorom v zákonnej lehote však nemožno ospravedlňovať konanie banky, ktorá umožnila povinnému vyberať peňažné prostriedky zo svojich účtov.
- IV. V danej veci žalovaná ešte pred doručením exekučného príkazu (avšak už po doručení príkazu na začatie exekúcie) umožnila povinnému vyberať z účtu peňažné prostriedky v takom rozsahu, že došlo k zmareniu vymoženého pohľadávky.

Na uvedené potom nemalo vplyv, že žalobca v lehote podľa § 96 ods. 4 EP nevydal exekučný príkaz alebo príkaz na odblokovanie účtu povinného (uvedené by zakladalo len prípadný nárok na náhradu škody avšak vo vzťahu k povinnému príp. oprávnenému). Odvolací súd mal teda za to, že k žalovanej škode (v podobe ušlého zisku) došlo výlučným protiprávnym konaním žalovanej (a teda bez súčasného spoluzavinenia žalobcu).

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Exekúcia, Náhrada škody

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 233/1995 Z. z. – § 31, § 95 ods. 1 písm. a), § 96 ods. 1, ods. 3, ods. 4

7. Aj keby zmena žaloby spočívala len v oprave zrejmej nesprávnosti v počítaní alebo v písaní, musí byť doručená žalovanému

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obo/2/2024 zo dňa 27. 8. 2024

Anotácia:

V danom spore bola riešená otázka, či musí byť žalovanému doručená aj zmena žaloby, ktorá spočívala len v oprave zrejmej nesprávnosti v počítaní alebo v písaní.

Právna veta:

Ani v prípade zrejmej nesprávnosti žalobného návrhu spočívajúcej v chybe v písaní alebo počítaní nie je možné zmenu žalobného návrhu dosiahnuť opravou takejto zrejmej nesprávnosti bez dodržania zákonom predpokladaného procedurálneho postupu, ale možno ju realizovať výlučne za aplikácie ustanovení CSP upravujúcich zmenu žaloby (§ 139 a nasl. CSP). Na pojednávaní vyhlásené uznesenie, ktorým súd vyhovie procesnému návrhu žalobcu na zmenu žaloby, nie je možné považovať ani za uznesenie upravujúce vedenie konania, ktoré by nebolo potrebné doručovať strane sporu neprítomnej na pojednávaní.

Právna oblasť: Občianske právo, Civilné procesné právo

Právny inštitút: Civilné konanie, Zmena žaloby, Doručovanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 139

8. Výnimka z pravidla, že návrh na zmenu subjektu konania môže podať len žalobca, platná pre dovolacie konanie

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/25/2022 zo dňa 29. 5. 2024

Anotácia:

V danom spore bola riešená otázka či je aj v dovolacom konaní oprávnený podať návrh na zmenu subjektu konania len žalobca.

Právna veta:

Z vyššie citovaných ustanovení (§ 80 ods. 1 a ods. 2 CSP – pozn.) síce vyplýva, že návrh na zmenu subjektu konania môže podať len žalobca, podľa názoru dovolacieho súdu ale uvedené neplatí v dovolacom konaní a to najmä s odkazom na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/152/2018, v ktorom dospel k záveru, že „návrh na zmenu subjektu konania môže podať len žalobca, avšak uvedené bezvýhradne neplatí v dovolacom konaní. Strana sporu, na základe procesného úkonu, ktorej sa začína osobitné konanie o dovolaní, je v dovolacom konaní v procesnej pozícii obdobnej pozícii žalobcu v „základnom“, sporovom konaní. Z logiky veci vyplýva, že je potrebné pozíciu žalobcu v konaní na súde prvej inštancie a dovolateľa v dovolacom konaní de facto stotožňovať, pričom je irelevantné, či dovolanie podáva osoba v pozícii žalobcu alebo žalovaného“.

Právna oblasť: Občianske právo, Civilné procesné právo

Právny inštitút: Civilné konanie, Dovolanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 80

9. K aplikácii zmluvných dojednaní o úroku z omeškania vzťahujúcich sa na platbu ceny za dielo na oneskorenú platbu zádržného

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Cob/74/2023 zo dňa 31. 7. 2024

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore, ktorý vznikol v dôsledku oneskorenej úhrady zádržného ako zábezpeky splatnej až po uplynutí záručnej doby. Vzhľadom na omeškanie so zaplatením zádržného si zhotoviteľ voči objednávateľovi uplatnil aj nárok na úhradu úrokov z omeškania, ktorých výšku určil podľa zmluvne dohodnutej sadzby. Objednávateľ sa však bránil, že zhotoviteľ má nárok len na zákonné úroky z omeškania, pretože zmluvný úrok z omeškania bol dohodnutý pre prípad omeškania s úhradou fakturovanej ceny za dielo; objednávateľ tvrdil, že nárok na úhradu zádržného treba vnímať ako samostatný nárok odlišný od nároku na zaplatenie ceny za dielo. Poukázal tiež na to, že v iných súdnych konaniach samotný zhotoviteľ v súvislosti s oneskorenou úhradou zádržného žiadal len zákonné úroky z omeškania, na čo by malo byť prihliadnuté pri výklade príslušných dojednaní zmluvy o dielo.

Súd 1. inštancie a tiež Krajský súd Bratislava však s názorom objednávateľa nesúhlasili. Vyložili, že zádržné je len časťou ceny za dielo so splatnosťou viazanou na odkladaciu podmienku a preto sa naň (aj napriek argumentom objednávateľa) musia vzťahovať dojednania upravujúce sankcie za omeškanie vyúčtovanej ceny za dielo.

Právna veta:

Zádržné je bez ohľadu na argumentáciu žalovaného bezpochyby časťou dohodnutej a fakturovanej ceny diela s povinnosťou žalovaného túto uhradiť po splnení dohodnutých podmienok. Preto sa budú aj na zábezpeku ako časť ceny diela vzťahovať ustanovenia zmluvy o dielo v časti úrokov z omeškania.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Zmluvy v obchodnom práve, Zmluva o dielo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 266 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 369, § 546

10. K nákladom na zabezpečenie starostlivosti o osobu závislú na poškodenom ako k účelným nákladom spojeným s liečením

Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 9Co/220/2023 zo dňa 7. 8. 2024

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o náhradu škody na zdraví. Táto vznikla v dôsledku dopravnej nehody, v ktorej žalobkyňa utrpela početné zranenia. Okrem poškodenia zdravia žalobkyne došlo pri dopravnej nehode zároveň k poškodeniu zdravia jej dcéry; manžel žalobkyne navyše určitý čas po nehode spáchal samovraždu. Žalobkyňa teda zostala sama na dve maloleté deti - dcéru (ktorá mala po nehode trvalé následky a vyžadovala si osobitnú starostlivosť zo strany žalobkyne) a syna (ktorému žalobkyňa naopak nemohla kvôli ďalším následkom vzniknutým pri dopravnej nehode a tiež starostlivosti o dcéru poskytnúť adekvátnu celodennú starostlivosť). Žalobkyňa si preto okrem iného v rámci náhrady škody uplatnila aj nárok na zaplatenie nákladov za celodennú starostlivosť o syna poskytnutú súkromnými jasľami.

Vo vzťahu k uvedenému nároku Krajský súd Košice výslovne uviedol, že účelne vynaloženými nákladmi spojenými s liečením sú aj také náklady, ktoré treba vynaložiť na to, aby bola zabezpečená starostlivosť o osobu nesebestačnú a závislú na osobe poškodenej na zdraví, ak je odbremenenie od tejto starostlivosti potrebné aj pre zlepšenie zdravotného stavu poškodeného.

Právna veta:

Správne súd prvej inštancie postupoval, pokiaľ priznal žalobkyňi náhradu nákladov liečenia v zmysle § 449 ods. 3 Občianskeho zákonníka spočívajúcich v celodennej starostlivosti o syna v čase, keď tieto nevedela zabezpečiť sama, prípadne cestou manžela. Súdna prax potvrdila, že za účelne vynaložené náklady spojené s liečením je nutné považovať aj také, ktoré slúžia za účelom zaopatrenia pomoci, sú spojené s výkonom niektorých úkonov za účelom obnovenia alebo zlepšenia zdravotného stavu poškodeného a ktoré majú pozitívny vplyv na zlepšenie jeho zdravotného stavu. Neuznávajú sa také náklady, ktoré by poškodenému poskytovali určitý komfort v zabezpečovaní jeho potrieb bez toho, aby sa podporila jeho liečba. Za takéto náklady možno aj podľa názoru odvolacieho súdu považovať náklady spojené so starostlivosťou o dieťa, teda o nesebestačnú osobu poškodenej osoby. Je totiž zjavné, že žalobkyňa bola nútená vyhľadať pomoc tretích osôb (jasle) išlo profesionálnu opateru za účelom zabezpečenia starostlivosti o dieťa. Niet pochyb o tom, že išlo o zvýšené výdavky na zabezpečenie starostlivosti o maloleté dieťa a tieto boli vynaložené v snahe o zlepšenie zdravotného stavu žalobkyne.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Zodpovednosť za škodu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. - § 449

11. K náhrade škody v sume odstupného, ak v dôsledku pochybenia zamestnávateľa pracovný pomer platne nevznikol

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 17CoPr/2/2024 zo dňa 30. 7. 2024

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní, ktoré začalo na základe žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru spojenej s uplatnením súvisiacich peňažných nárokov. V priebehu konania vyšlo najavo, že žalobkyňi nemohol vzniknúť pracovný pomer, pretože nebola splnená podmienka jej vymenovania. Jej pracovná zmluva teda bola vyhodnotená ako neplatná. Súd vyhodnotil, že keďže žalobkyňa prácu fakticky vykonávala, nemôžu jej byť na ujmu vady brániace vzniku pracovného pomeru, pretože neplatnosť pracovnej zmluvy ona sama nespôsobila. Súd ďalej uviedol, že jej vzťah so zamestnávateľom skončil faktickým pridelovaním práce, nebolo jej preto možné priznať nárok na odstupné; peňažný nárok zodpovedajúci sume odstupného jej ale podľa súdu bolo možné priznať titulom náhrady škody.

S takýmto posúdením veci súhlasil aj Krajský súd Prešov, ktorý potvrdil správnosť úvah súdu 1. inštancie ohľadom určenia výšky náhrady škody. Zároveň odobril aj záver, že za túto škodu zodpovedá zamestnávateľ, ktorého štatutár opomenul zabezpečiť vymenovanie žalobkyne do funkcie.

Právna veta:

Nie je vylúčená zodpovednosť žalovaného za škodu vo výške odstupného (pokiaľ by reálne pracovnoprávny vzťah bol riadne uzatvorený), pretože žalobkyňa sama nevyvolala neplatnosť právneho úkonu pracovnej zmluvy, ale túto neplatnosť svojou činnosťou vyvolal žalovaný. Preto správne postupoval prvoinštančný súd, keď priznal žalobkyňi náhradu škody vo výške odstupného podľa § 76 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce, pričom výšku určil podľa priemerného mesačného zárobku žalobkyne, keďže pracovný pomer trval najmenej 2 roky a menej ako 5 rokov u žalovaného. Nárok, ktorý bol súdom priznaný, nemá atribúty odstupného podľa § 76 Zákonníka práce, ale spôsob priznávania a výpočtu odstupného bol smerodajný pri určení výšky náhrady škody, ktorá žalobkyňi vznikla tým, že nezavinila neplatnosť pracovnoprávneho vzťahu a nemala vplyv na možnosť získať prípadné nároky, ktoré by jej pri riadnom uzatvorení pracovného pomeru patrili.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Skončenie pracovného pomeru, Náhrada škody

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 311/2001 Z. z. - § 42 ods.2, § 76, § 217, § 222

12. K príslušnosti pre rozhodnutie sporu zo zmluvy uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka, ak ide v skutočnosti o zmluvu o závislej práci

Uznesenie Krajského súdu SR Trnava. zn. 28CoPr/2/2023 zo dňa 29. 5. 2024

Anotácia:

Medzi stranami sporu ako živnostníkmi vznikol záväzkovoprávny vzťah na základe zmluvy o vykonaní prác uzavretej 16.10.2019 podľa § 269 ods. 2 OBZ, predmetom ktorej bolo objednávanie služieb zo strany žalovaného ako objednávateľa u žalobkyne ako poskytovateľa služieb automechanika.

Strany sa dohodli na paušálnej odmene 5,50 € za 1 hodinu.

Právna veta:

- I. Hoci sporná zmluva o vykonávaní prác odkazuje na § 269 ods. 2 OBZ, z obsahu žaloby, jej príloh, ako aj z celkového obsahu spisu je zrejmé, že žalobkyňa vykonávala prácu vo vzťahu nadriadenosti žalovaného a podriadenosti žalobkyne a osobne pre žalovaného.
- II. Vzhľadom na vyššie úvahy, skutkový stav a obsah spisu je dôvodné sa domnievať, že zmluva o vykonávaní prác, na základe ktorej si žalobkyňa uplatňuje voči žalovanému svoj hmotnoprávny nárok na zaplatenie odmeny za vykonané práce, odporuje § 1 ods. 2 a 3 Zákonníka práce. V dôsledku toho je podľa § 39 Občianskeho zákonníka a citovanej judikatúry táto zmluva neplatná, a nemohla tak medzi stranami založiť obchodnoprávny vzťah, ale len vzťah pracovnoprávny.

Na pracovnoprávne spory sa ale vzťahujú predpisy upravujúce kauzálnu príslušnosť súdov, ktoré určujú súdy oprávnené rozhodovať tieto spory.

Právna oblasť: Občianske právo, Civilné procesné právo

Právny inštitút: Civilné konanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 24, § 40, § 43 ods. 1, § 316

13. K možnosti nariadenia zabezpečovacieho opatrenia ohľadom pohľadávky na vyrovnanie podielu z BSM ešte pred rozhodnutím o jeho vyporiadaní

Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 28Co/81/2024 zo dňa 12. 11. 2024

Anotácia:

V predmetnom spore súd posudzoval, či je možné nariadiť zabezpečovacie opatrenie ohľadom pohľadávky na vyrovnanie podielu z BSM ešte pred rozhodnutím o jeho vyporiadaní. Žalobkyňa namietla, že existuje obava, že exekúcia bude ohrozená, pretože záložné právo banky bolo vymazané z listov vlastníctva a žalovaný vyhlásil, že nemá prostriedky na výplatu podielu žalobkyne.

Právna veta:

Žalobkyňa v odvolaní nepredniesla žiadne nové tvrdenia ani novú právnu argumentáciu, ale len zaujala všeobecný postoj, že názor súdu o predčasnosti jej návrhu je mylný. Argumentovala síce obavou, že exekúcia bude ohrozená, preukázanie takejto obavy je však len jednou z podmienok, ktoré sa vyžadujú na úspech návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Tou druhou, ktorá musí byť splnená súčasne, je práve existencia pohľadávky, ktorá sa má zabezpečiť. Súd prvej inštancie tu správne upozornil na ustálenú súdnu prax (R 88/2000), z ktorej vyplýva, že pohľadávka jedného z manželov na zaplatenie sumy, ktorú mu má druhý manžel uhradiť na vyrovnanie podielu, vzniká až právoplatnosťou rozhodnutia o vyporiadaní BSM. Rozhodnutie súdu má teda v tomto prípade konštitutívne účinky, na rozdiel od iných rozhodnutí o žalobách na plnenie, kde platí, že súd rozhoduje o existujúcej pohľadávke (overuje jej existenciu), v dôsledku čoho má jeho rozhodnutie má deklaratórny charakter. O žalobkyňou tvrdenej pohľadávke, ktorá má povahu pohľadávky z vyporiadania BSM, však rozhodol súd prvej inštancie v rovnakom rozhodnutí, ktorým rozhodol o návrhu žalobkyne na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. V dôsledku toho je zjavné, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia o zabezpečovacom opatrení (§ 329 ods. 2 v spojení s § 344 CSP), neexistovalo právoplatné rozhodnutie o tejto pohľadávke žalobkyne, teda neexistovala ani samotná pohľadávka, ktorá je základným predpokladom pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia (§ 343 ods. 1 CSP).

Právna oblasť: Občianske právo, Rodinné právo, Civilné právo procesné

Právny inštitút: Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, Zabezpečovacie opatrenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. § 329, § 344

14. Kritériá, ktoré treba zvážiť pri posudzovaní úspechu v konaní o vyporiadanie BSM

Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19Co/86/2024 zo dňa 30. 10. 2024

Anotácia:

Žalobca sa domáhal vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov vo svojom konečnom návrhu tak, že všetky nehnuteľné, hnutel'né veci i obchodný podiel budú prikázané do jeho výlučného vlastníctva, bude zohľadnený jeho vnos do BSM a spoločná pôžička s tým, že žalovanej bude povinný vyplatiť vyporiadací podiel.

Pokiaľ ide o nehnuteľnosti patriace do BSM, tieto žalobca v zmysle ním predloženého znaleckého posudku boli vyčíslené v hodnote 144 000,- eur, žalovaná znaleckým posudkom A. H. sumou 197 000,- eur, súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí vychádzal zo znaleckého posudku nariadeného súdom a stanovil hodnotu nehnuteľností, patriacich do BSM na sumu 165 000,- eur. Z uvedeného vyplýva, že žalobca podhodnotil nehnuteľnosti patriace do BSM v sume 21 000,- eur a žalovaná ich nadhodnotila v sume 32 000,- eur.

Právna veta:

Nie je možné v konaní o vyporiadaní BSM vychádzať pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania výlučne z výšky vyporiadacieho podielu, ktorý je žalobca povinný žalovanej vyplatiť z titulu vyporiadania bezpodielového vlastníctva manželov, ako sa mylne žalovaná domnievala. Významným ukazovateľom úspechu/neúspechu v konaní je hodnota masy BSM, t. j. hodnota, ktorá musí byť vyporiadaná, hodnota nehnuteľných, hnutel'ných vecí i obchodného podielu, následne v rámci širšieho vyporiadania BSM zhodnotiť výlučné prostriedky strán sporu vnesené do BSM, ako i prostriedky z BSM vložené do výlučného majetku jednej zo strán, dlhy a následne určenie výšky podielu každej zo sporových strán na vyporiadavanej mase BSM.

Právna oblasť: Civilné procesné právo, Rodinné právo

Právny inštitút: Vyporiadanie BSM, Trovy konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. - § 147, § 150
160/2015 Z. z. - § 255

15. K pripusteniu zmeny žaloby v reakcii na to, že žalobca pôvodne uplatnil nárok podľa SSP a vec bola postúpená civilnému súdu

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 11Co/57/2021 zo dňa 23. 6. 2022

Anotácia:

Žalobca sa pôvodne správnu žalobou domáhal zrušenia rozhodnutia výboru poľovníckeho združenia, ktorým ho v disciplinárnom konaní uznal vinným a vylúčil do ako člena z poľovníckeho združenia. Namietal, že rozhodnutie poľovníckeho združenia neobsahuje identifikačné údaje žalobcu, predpísané náležitosti, a to konkrétne číslo rozhodnutia. Bolo porušené právo žalobcu zúčastniť sa a obhajovať sa pred výborom poľovníckeho združenia, nebolo ani náležite preukázané, že skutok zo dňa 21.12.2018, ktorý bol žalobcovi kladený za vinu, spáchal on. Rozhodnutie o kárnom opatrení neobsahuje poučenie o opravnom prostriedku, ani lehotu na podanie odvolania a ani orgán, ktorému sa má odvolanie doručiť. Odvolaním žalobcu sa žalovaný nezaoberal z dôvodu, že žalobca nepodal odvolanie v lehote. Pôvodnou obranou žalovaného bolo tvrdenie, že krajský súd nemá právomoc vec prejednať a rozhodnúť; ak sa žalobca odvolával v žalobe na znenie disciplinárneho poriadku Slovenskej poľovníckej komory.

Právna veta:

Odvolacou námietkou bolo tvrdenie, že neboli splnené podmienky na pripustenie zmeny žaloby; odvolateľ argumentoval ustanovením § 143 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd nepripustí zmenu žaloby, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe. K uvedenému odvolací súd uvádza, že zmena žaloby nespôčívala v podstatnej zmene alebo doplnení rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe; zmena žaloby bola reakciou na v podstate výnimočnú situáciu, kedy žalobca svoje práva pôvodne uplatňoval správnu žalobou podľa ustanovení Správneho súdneho poriadku a vec bola správnym súdom postúpená na rozhodovanie všeobecnému súdu rozhodujúcemu podľa ustanovení Civilného sporového poriadku. V zásade išlo o ten istý nárok, ktorý bolo potrebné podľa rôznych procesných predpisov uplatniť inak (domáhať sa zrušenia rozhodnutia správneho orgánu resp. domáhať sa určenia, že tu právo je alebo nie je); výsledok takýchto konaní bol ale pre strany sporu v zásade rovnaký, a tým je záver, že žalobca je členom žalovaného (pri pozitívnom rozhodnutí o žalobe), resp. ním nie je (v prípade zamietnutia žaloby). Navyše k návrhu na pripustenie zmeny žaloby došlo pred tým, ako bolo vo veci nariadené pojednávanie. Postup súdu, ktorým pripustil zmenu žaloby, nebol v rozpore s ustanoveniami Civilného sporového poriadku.

Právna oblasť: Občianske právo, Civilné procesné právo

Právny inštitút: Civilné konanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. - § 140, § 143